

หัวข้อวิจัย	การหาแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการจัดการขยะและลดปริมาณขยะสะสมในครัวเรือนของชุมชนในตำบลอุดมพร อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย
ผู้ดำเนินการวิจัย	นางสาวสุดารัตน์ ปิ่นะภา นางสาวเมษยา บุญสีลา นายธวัชระพงษ์ วงศ์สกุล
หน่วยงาน	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องการหาแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการจัดการขยะและลดปริมาณขยะสะสมในครัวเรือนของชุมชนในตำบลอุดมพร อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการจัดการและลดปริมาณขยะในครัวเรือนของชุมชนตำบลอุดมพร และเพื่อขยายผลแนวปฏิบัติการลดปริมาณขยะสะสมในครัวเรือนของชุมชนตำบลอุดมพร โดยในการศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนหลัก 4 ขั้นตอน คือ (1) เตรียมการ ด้านบุคลากร พื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (2) เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล (3) ประชุมเชิงปฏิบัติเรียนรู้ร่วมกันเพื่อสังเคราะห์ข้อมูลหาแนวทางการแก้ปัญหาและรูปแบบแนวทางการปฏิบัติที่ดีในการจัดการขยะ และ (4) ติดตามผล ประเมินผล ถอดบทเรียนและสรุปผล ผู้ดำเนินการวิจัยใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม จัดเวทีประชุมชาวบ้าน โฟกัสกรุ๊ป ถอดบทเรียน และสรุปบทเรียน เพื่อเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลจากการดำเนินการวิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบแนวทางการจัดการขยะที่เหมาะสมในครัวเรือนของชุมชนในตำบลอุดมพร อำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย คือ การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการจัดการขยะในครัวเรือน โดยเฉพาะด้านการคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทางเพื่อให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สูงที่สุด มีความรู้และทักษะในด้านการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับขยะ รวมถึงการส่งเสริมให้สมาชิกมีบทบาทในการจัดการตนเองร่วมกับชุมชนของตน ส่วนในด้านการขยายผลแนวปฏิบัติการลดปริมาณขยะสะสมในครัวเรือนของชุมชนตำบลอุดมพรนั้น ควรส่งเสริมให้สมาชิกในกลุ่มหรือผู้นำชุมชน มีการบูรณาการกิจกรรมด้านการจัดการขยะกับกิจกรรมเดิมที่กลุ่มดำเนินการอยู่แล้ว เสริมสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายอื่น เพื่อนำผลจากการเรียนรู้มาวางแผนกิจกรรมหรือโครงการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน มีกิจกรรมเพื่อสร้างใจใจสามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ การจัดการขยะ การวิจัยแบบมีส่วนร่วม

Research Title Appropriate Practices for Household Waste Management and Waste Reduction in Udomporn Subdistrict, Faorai District, Nong Khai Province

Researchers Sudarat Peenapa Maysaya Boonsrila Tawatcharaopong Wongsagoon

Institute Thai Health Promotion Foundation (Thai Health)
And Buriram Rajabhat University

Abstract

This study was a participatory action research that aimed to find the appropriate practices for household waste management and waste reduction in Banyang Subdistrict and to extend the result to others areas. There were 4 steps of research actions which were; (1) preparing research area and researcher team, (2) collecting and analyzing data, (3) having workshop to synthesize the data in order to find the appropriate practices, and (4) following, evaluating, and summarizing the research result. Research techniques included observation, interview, questionnaire, workshop, focus group meeting, lesson learned, and lesson summary. The result showed that appropriate practices for household waste management and waste reduction in Banyang Subdistrict were (1) to raise awareness and knowledge on waste separation before disposal, (2) to promote the waste recycling product in order to add value and raise members' income, and (3) to raise members' rules and characters for the self-management of the community. In order to extend the appropriate practice result to other areas to create the sustainable waste management and self-management community, It is recommended that (1) the community group leaders should have chances and be able to learn from others good practices and intergrate their exist activities with the waste reduction/management activities, (2) the short and long term project planning should be set by community member's participation, and (3) the waste management activities should be created and continued to motivate and raise awareness of the household members.

Keywords Waste Management, Participatory Action Research